

Stanowisko

Wydawców Prasy w związku z Komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie rozpoczęcia konsultacji dotyczących wprowadzenia praw pokrewnych dla wydawców prasy

Digitalizacja nie zmniejszyła, ale zwiększyła potrzebę ochrony treści za pomocą praw autorskich

Treści gazetowe i magazynowe – dostarczane w druku oraz na wszystkich platformach cyfrowych – stanowią istotny wkład w budowanie dobrze poinformowanego i zaangażowanego społeczeństwa demokratycznego, opierającego się na wartościach narodowych. Skuteczna **ochrona tych treści za pomocą praw autorskich to kluczowy czynnik w zapewnieniu niezależnego dziennikarstwa, a także tworzenia profesjonalnych wiadomości i analiz stanowiących fundamentalne elementy misji prasy i budowy społeczeństwa demokratycznego.** Digitalizacja nie zmniejszyła, a zwiększyła potrzebę ochrony treści za pomocą praw autorskich wspólnie ze skuteczniejszym ich egzekwowaniem. Wydawcy muszą mieć gwarancję ochrony praw autorskich, aby zabezpieczyć wynagrodzenia na znaczące inwestycje technologiczne oraz harmonijne dostarczanie wysokiej wartości i jakości, profesjonalnych treści, które tworzą dla dobra obywateli.

Inwestowanie wydawców w rozwój nowych modeli biznesowych opiera się na istniejącym systemie praw autorskich, który równoważy prawa, wyjątki i ograniczenia. Kluczowe znaczenie ma to, aby decyzje, co do przyszłości nowego systemu praw autorskich, podejmowane były na podstawie pełnej wiedzy na temat rzeczywistych ekonomicznych konsekwencji wszelkich nowych wyjątków od praw autorskich. Na przykład, możliwość licencjonowania przez wydawców treści używanych przy przeglądach prasy lub innych serwisach zapewniać może wydawcom i autorom należny i istotny strumień przychodów, który może zostać **zniszczony na skutek wprowadzenia nowego wyjątku na rzecz eksploracji tekstu i danych (text and data mining) czy też tworzenie treści przez opracowanie cudzych utworów (user generated content).** Wydawcy powinni mieć także możliwość dalszego autoryzowania oraz podpisywania **odpowiednich umów z bibliotekami/universytetami w zakresie zezwalania na zapoznanie się z utworami w sieci, poza terenem tych instytucji.**

Jednym z kluczowych wyzwań, przed którym stoją wydawcy prasy w środowisku cyfrowym jest kwestia, **jak spowodować, aby firmy technologiczne, podmioty gromadzące**

treści oraz inne strony trzecie nie pozbawiały wartościowych treści wydawców bez rekompensaty finansowej dla tych, którzy stworzyli owe treści lub zainwestowali w nie. Skuteczne mechanizmy i procedury egzekwowania praw własności intelektualnej mają podstawowe znaczenie dla zwalczania zarówno piractwa, jak i pasożytnictwa. Chodzi również o zapewnienie, aby podmioty praw autorskich oraz społeczeństwo w ogóle mogło w pełni korzystać z zalet systemu własności intelektualnej. **Dlatego, naszym zdaniem, modernizacja systemu praw autorskich powinna obejmować wyraźnie sformułowane prawo wydawców do ochrony ich drukowanych i elektronicznych produktów prasowych,** zgodnie z - od dawna obowiązującymi - prawami w innych branżach kreatywnych, jak na przykład, w branży nadawców lub producentów fonogramów i filmów. Biorąc pod uwagę ogromne inwestycje i środki konieczne dla wyprodukowania profesjonalnej prasy i innych publikowanych treści, wydawcy prasy powinni korzystać z tych samych praw, jeśli chodzi o reprodukcję i przekazywanie treści opinii publicznej (jak określono to w Artykułach 2 i 3, paragraf 2 Dyrektywy 2001/29/WE o społeczeństwie informacyjnym), a także prawo do dystrybucji (jak określono to w Artykule 9, paragraf 1 Dyrektywy 2006/115/WE).

W czasie powstawania dyrektywy o społeczeństwie informacyjnym, wydawców nie dotyczyło jeszcze masowe kopiowanie treści i przekazywanie ich opinii publicznej, z czym mamy do czynienia dzisiaj w technologii cyfrowej. Całkowicie inne środowisko, w jakim działają dzisiaj wydawcy prasy, **wymaga obecnie wprowadzenia odpowiednio zdefiniowanego prawa pokrewnego dla wydawców na poziomie UE (które nie naruszałoby w niczym praw autorów),** prawa, które nie będzie prawem zakazowym i jednocześnie przyznające wydawcom niezrzekalne prawo do wynagrodzenia, jak zostało to wyrażone w projekcie Izby Wydawców Prasy, skierowanym w 2014 roku do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Warszawa, 23 marca 2016 r.

Izba Wydawców Prasy
Stowarzyszenie Gazet Lokalnych
Stowarzyszenie Prasy Lokalnej
Stowarzyszenie Wydawców REPROPOL